

РЕЗОЛЮТСИЯИ

Конференсияи байналмилалӣ илмию амалии ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино (солонаи 67-ум) «Илми тиб дар асри XXI – назар ба оянда» (Душанбе, 29 ноябри соли 2019 г.)

Мутобиқи нақшаи чорабиниҳои илмӣ ва фармоиши Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июли соли 2019 таҳти рақами № 52929, моҳи ноябри с. 2019 дар толори маҷлиси «Сино»-и ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино Конференсияи байналмилалӣ илмию амалии ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино (солонаи 67-ум) «Илми тиб дар асри XXI – назар ба оянда» баргузор гардид.

Дар барномаи конференсия масъалаҳои зерин баррасӣ шуданд:

- Таърихи ҳадамоти педиатрӣ ва саҳми педиатрҳо дар рушди он.
- Саҳми олимони ҷарроҳи ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино дар илм ва ҳифзи тандурустии амалии Ҷумҳурии Тоҷикистон
- Дастовардҳои илмӣ олимони ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино дар соҳаи доягӣ ва гинекология
- Саҳми илмӣ олимони ДДТТ дар соҳаи бемориҳои дарунӣ
- Баҳогузориҳои ҳолати функционалии организм – асосҳои фундаменталии тибби профилактикӣ

Дар маросими кушодашавии конференсия бо суханони табрикоӣ ректори ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино, д.и.н., профессор Гулзода М.Қ.; муовини якуми вазири тандурустӣ ва ҲИА ҚТ Умарзода С.Ғ., президенти Академияи илмҳои тибби ВТ ВА ҲИА ҚТ Ғоибзода А.Қ., президенти Академияи илмҳои ҚТ Фарҳод Раҳимӣ, муовини сардори раёсати илм ва инноватсия Вазорати маориф ва илми ҚТ, инчунин меҳмонони конференсия баромад карданд.

Дар ҷаласаи пленарӣ бо маърузаҳо Академики АИТ ҚТ, д.и.т. профессор Додхоева М. Ф. дар мавзӯи «Дастовардҳои илмӣ олимони ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино дар соҳаи акушерӣ ва гинекология»; мудирони кафедраи бемориҳои ҷарроҳии №1, д.и.т. Назаров Ш.Қ. дар мавзӯи «Саҳми олимони ҷарроҳи ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино дар илм ва ҳифзи тандурустии амалии Ҷумҳурии Тоҷикистон»; профессори кафедраи физиологияи нормалӣ, д.и.т. Шукуров Ф.А. дар мавзӯи «Баҳогузориҳои ҳолати функционалии организм – асосҳои фундаменталии тибби профилактикӣ» мудирони кафедраи Бемориҳои дарунии №1, д.и.т., профессор Одинаев Ф.Ш. дар мавзӯи «Саҳми илмӣ олимони ДДТТ дар соҳаи бемориҳои дарунӣ» баромад карданд.

Иштирокчиёни конференсия дар чаласаҳои сексионӣ масъалаҳои зерини рӯзмарраҳо муҳокима карданд:

1. Таҷрибаи донишмандони хориҷӣ ва кӯшишҳои нахустини ватанӣ оид ба оптималӣ кардани кори шуъбаҳои қабул нишон медиҳад, ки самаранокии кори ин бахшро баланд бардоштан мумкин ва зарур аст. Ин на танҳо ба нишондодҳои калидӣ, ки кори беморхонаҳо муайян мекунад, балки ба тамоми низоми тандурустӣ дар маҷмӯъ тағйироти мусбат ворид месозад. Ба сифати самтҳои асосӣ метавон муносибат дар асоси равандбандӣ, истифодаи ратсионалии захираҳо ва татбиқи дастовардҳои IT-ро номбар кард. Фаромӯш накардани «омили инсонӣ» низ муҳим аст: бо модернизатсия имкон фароҳам меояд, ки сихати шумораи зиёди беморон ҳифз ва барқарор карда шавад (ки қаноатмандии онҳо аз ёрии тиббии мегирифташон зиёд мекунад). Зимнан захираҳои клиника то ҳадди максималӣ эҳтиёткорона сарф мешаванд, аз ҷумла захираҳои муҳимми стратегие аз қабилӣ нерӯ ва вақти кормандон.

2. Ҳангоми омӯзиши солимии репродуктивии занон кӯшишҳои нахустин оид ба гузариш ба сатҳи миқдории баҳодихӣ ба омилҳои ҷудогонаи хавфи ихтилоли функцияи репродуктивии занон бо роҳи воридсозии ҷадвалҳо, ки ченакҳои бештар ахбордиҳандаи хавфро ба ҳам меоранд, арзандаи таваччуқи махсус мебошанд. Дар ҷараёни анҷомдиҳии тадқиқот бори аввал самаранокии баланди муносибат дар асоси кластербандии аҳоли дар таҳлили ихтилолҳои сихати репродуктивии занон ва муайянкунии маркерҳои хавфи ин навъ ихтилолҳо бори нахуст намоиш дода шуд. Нишон дода шуд, ки дар гурӯҳи занҳои русиягӣ, ки ихтилолҳои функцияҳои репродуктивӣ доранд, метавон ду гурӯҳи хавфпазирро ҷудо кард, ки дар яке аз онҳо тағйироти ҳормоналӣ бештаранд, дар дигараш дигаргуниҳои иммунологӣ ҷой доранд. Дар гурӯҳи занҳои тоҷик бо ҳалалёбии функцияи репродуктивӣ дар яке аз гурӯҳи хавфпазир омехтаи тағйиротҳои иммунологӣ ва ҳормоналӣ бештаранд, дар гурӯҳи дигар дигаргуниҳои аутоимунӣ ба аксуламалҳои зиддифосфолитӣ хос мушоҳида мешавад. Диапазонҳои маҳакии майлони ҳар нишондиҳандаи ахбордиҳанда барои ҳар гурӯҳи занон бо ихтилолҳои функцияҳои репродуктивӣ муайян карда шуданд. Сатҳи прогестерон ва эстрадиол, ҳамчунин ҳормони ғадуди сипаршакл тироксин дар сарҳадбандии нишондодҳо мартабаи нисбатан баланд дорад. Ахборрасонии баланд ба таносуби аутозиддичисмҳо ба омилҳои ғадуди сипаршакл - тиреоглобулин ва тиреопероксидаза хос аст.

3. Масъалаҳои баланд бардоштани самарои ҷорабиниҳои тавонбахшӣ миёни масъалаҳои рӯзмарраи ҳифзи тандурустии муосир ҳамеша ҷойгоҳи хоса доштанд. Бо вучуди усулҳои муолиҷаи истифодашаванда, латбардорӣ ҳароммағз осеби аз нигоҳи дурнамо аз ҳама номусоиди одам мебошад ва зиёд бо оқибатҳои вазнин дар шакли ихтилолҳои ҳаракат, ҳис, трофикӣ ва равонию эҳсосотӣ анҷом меёбад. Дар даҳсолаи охир, дар роҳи таҳияи усулҳои нави тавонбахшӣ ва муолиҷаи барқароркунандаи оқибатҳои латҳои варзишӣ, аксари муҳаққиқон ва табибони дармонгоҳҳо натиҷаҳои умедбахшро ҳангоми

муолиҷа бо усули PRP (Platelet-rich Plasma) қайд мекунад. Усул ба хусусиятҳои репаративии тромбоцитҳои худӣ, ки ба узви осебёфта ворид карда мешаванд, асос ёфтааст. Истифода аз PRP-терапия бо фосфолипидҳои гипоталамус самаранокии баландтарро дар тавонбахшии беморон бо миелопатияи ҷароҳатӣ дар марҳилаи бармаҳалли барқарорсозӣ нишон дод.

4. Ҷамҷунин нишон дода шуд, ки истифода аз усулҳои дастрасии мини-инвазивӣ дар якҷоягӣ бо протоколҳои ҳамгунсозии бурдани беморон қабл, баъд ва дар вақти ҷарроҳӣ, ки ба маълумоти собиткунанда асос ёфтаанд (протоколҳои шифоёбии шитобнок- ПШШ, «FastTrack»), роҳи оптималии коҳишдиҳии шумораи оризаҳои баъдичарроҳӣ дар онкохирургияи абдоминалӣ мебошад.

5. Корбурди технологияҳои инноватсионӣ дар соҳаи ташхиси визуализатсия ва амсиласозии компютери 3D дар марҳилаи омодакунии донор ва ретсипиент имкониятҳои нав барои таҳқиқи анатомияи ҷигар ва ояндабинии роҳҳои гуногуни реконструксияи рағҳо ҳангоми шинондани ҷигар аз донори зинда имкониятҳои нав фароҳам меорад. Техникаи барқарорсозии анастомози вариди рости ҷигар бо дарозӣ ва бари талабшаванда метавонад барои пешгирӣ аз монеасозӣ ба маҷрои бозгашт нисбат ба анастомози кӯтоҳ роҳи беҳтар бошад. Трансплантатсияи ҷигари донори зинда ба одами калонсол беҳатар аст, тавассути он метавон натиҷаҳои беҳтарро ҳам барои ретсипиент ва ҳам барои донор ба даст овард.

157 маърузаи олимони пешбар аз Тоҷикистон, Россия, Қазоқистон, Ўзбекистон, Қирғизистон, Афғонистон, Ҳиндустон ва Туркия шунида шуданд, аз ҷумла дар ҷаласаи пленарӣ 5 маъруза ва дар сексияҳо 152 маъруза. Мавзӯҳои конференсия боиси тавачҷуҳи бузурги олимони ватанӣ ва хориҷӣ гаштанд. Дар маърузаҳои иштирокчиёни конференсия масъалаҳои рӯзмарраи марбут ба технологияҳои инноватсионӣ дар тибби муосир ба миён гузошта шуданд.

Хурсандиовар аст, ки шумораи иштирокчиён зиёд буд, ки ин аҳамияти конференсияҳои баргузоршавандаро собит месозад. Ҳадафу вазифаҳои ҷорабинии мазкур ба маротиб амиқтар шуданд, ки бешак боиси хурсандист ва имкониятҳои хуб барои рушди илм муҳайё месозад, дастовардҳои илмиро дар амалияи клиникӣ муттаҳид ва амалӣ мекунад.

Маводи конференсия дар шакли 3 ҷилд маҷмӯаи рисолаҳои илмӣ ба таъб расид. 880 кори илмӣ пешкаш гардид, аз ҷумла 280 адад аз хориҷа. Дар конференсия 157 маъруза шунида шуд, ки миёни онҳо 46 адад аз иштирокчиёни хориҷӣ буд.

Натиҷаи муҳимми конференсия Резолютсия гардид, ки хулосаҳои таҷрибаҳои ватанӣ ва байналмилалиро дар соҳаи рушди технологияҳои инноватсионӣ дар тибби муосир ҷамъбаст намуд.

Иштирокчиёни конференсияи байналмилалии илмӣ-амалии ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино (солони 67-ум) натиҷаҳоро ҷамъбаст намуда, Резолютсияи зеринро қабул карданд:

1. Резолютсия аз рӯи натиҷаҳои кори конференсияи байналмилалӣ илмию амалии ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино (солони 67-ум), ки 29-уми ноябри с.2019 дар ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино, ш. Душанбе баргузор гардид, масъалаи аз лиҳози давлатӣ муҳим мебошад, ки барои кишвар аҳамияти тақдирсоз дорад.

2. Қабул ва дастгирӣ кардани хусусияти бисёрсоҳавии конференсияи баргузоршаванда, ки доир ба қатори васеи фаъолиятҳои таҳрирӣ-интишорӣ ва илмӣ-иттилоотӣ маълумот пешкаш месозад, ки дар якҷоягӣ имкон фароҳам меоранд, савияи фаъолият оид ба таъбу нашр дар ҷамъияти илмӣ ва рушди фаъолияти илмӣ-интишорӣ дар Тоҷикистон баланд бардошта шавад.

3. Масъалаҳои соҳаи илми тиб, ки дар шароити ҷомеаи иттилоотӣ симои нав касб мекунанд, рӯзмарра боқӣ мемонанд. Иттилооти навтаринро доир ба дастовардҳо дар соҳаи илми тиб ҷамъбаст намуда, иштирокчиёни Конференсия саҳми назарраси худро дар муайянсозӣ ва инкишофи ҳадафи асосии соҳаи тиб гузошанд.

4. Ҳадафи бевоситаи инкишофи илми тиб дар истифода аз натиҷаҳои илмҳои бунёдгузор дар ҳалли масъалаҳои идрокӣ ва иҷтимоӣ-амалӣ ифода меёбад. Ба татбиқи босамари коркарду ихтироот дар тиб ташаккулдиҳии шаклҳои нави муттаҳидсозии илм, маориф ва амалия мусоидат хоҳад кард.

5. Татбиқи амалии тавсияҳои дар конференсия ҳосилкарда ба рушди минбаъдаи илми тибби тоҷик, ҳамчунин ба таҳкими робитаҳои байналмилалӣ дар ин соҳа мусоидат хоҳад кард.

Фаъол будани иштирокчиёни конференсия, ки дар шароити мубодилаи афкор оид ба масоили рӯзмарра дар соҳаи илми тиб мегузашт, ҳамчунин сатҳи баланди илми маърузаҳои пешкашгардида, фаъолӣ ва муаррифизебии ширкатҳои фармасевтӣ, ки ҳарсола маҳсулоти хешро ба намоиш мегузоранд, низ лозим ба қайд аст.

Иштироки фаъолони олимони хориҷӣ (аз Озарбойҷон, Афғонистон, Беларус, Ҳиндустон, Қазоқистон, Канада, Қирғизистон, Россия, Туркия, Ўзбекистон, Украина ва Швейтсария) тавачҷуҳи беш аз пеш болоравандаро ба соҳаи илмӣ-интишории ДДТТ, ҷомеаи иттилоотӣ ва илмӣ нишон дод. Дар кори конференсия 880 олим, аз ҷумла 280 мутахассиси хориҷӣ, олимони аз 12 кишвари хориҷӣ ширкат карданд.

Конференсия дар муҳити аз лиҳози иттилоотӣ ғанӣ, хайрхоҳона ва дар рӯҳияи мусбат гузашт. Иштирокчиён ба ташкилкунандагони Конференсия барои сатҳи баланди он, ки ба шарофати барномаи бомулоҳиза ва дақиқ тартибдодашудаи Конференсия, ғанӣ кардани бахшҳои мавзӯии он, гуногунсамтӣ ва аҳамияти баланди илмӣ-амалии ҷаласаҳои гузарондашуда, ҳамчунин таъминоти илмӣ-методиӣ чорабинӣ, кори дақиқ ва ҳамоҳанги кулли ташкилкунандагони Конференсия имконпазир гардид, сипос изҳор намуданд.

Ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии ҚТ, Вазорати маориф ва илм, Академияи илмҳои ҚТ, Академияи илмҳои тибби ҚТ барои дастгирии ҳаматарафаи рушди

ислоҳоти бахши тандурустӣ ва фаъолияти мутахассисону олимон, инчунин ба сарпарастон барои иштироки доимӣ ва дастгирии ташкилӣ ва молиявӣ дар гузарондани конференсияҳо ва форумҳои илмӣ аз тарафи донишгоҳи мо доиршаванда миннатдории амиқи худро изҳор менамоем.

Иштирокчиёни конференсия аз Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии ҚТ, Вазорати маориф ва илми ҚТ хоҳиш мекунанд, ки ба татбиқи амалии резолютсияи мазкур мусоидат намоянд.

Резолютсия аз тарафи иштирокчиён яқдилона қабул гардид.

29 ноябри соли 2019

ш. Душанбе, ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино